

باسمه تعالی

عنوان کرسی: اعتبار سنجی شخصیت و روایات حسن بن محبوب

ارائه دهنده: حجت الاسلام خالد غفوری الحسنی (هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه)

ناقد اول: حجت الاسلام علی فرهمندیان (مدرس جامعه المصطفی العالمیه)

ناقد دوم: حجت الاسلام فرهاد عباسی (مدرس سطوح عالی حوزه)

مدیر کرسی: حجت الاسلام جواد سالمی (مدرس جامعه المصطفی العالمیه)

مکان: دانشگاه مجازی المصطفی

زمان: دوشنبه (۵ تیر ۱۴۰۲)، ساعت ۱۲-۱۰

در این کرسی که با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید آغاز گردید، در ابتدا مدیر کرسی با ارائه ضوابط و نحوه مدیریت کرسی به تبیین مسئله پرداختند و سپس از حجت الاسلام غفوری به عنوان ارائه دهنده کرسی درخواست نمودند که مطالب خود را ارائه نمایند.

در ادامه، ارائه دهنده حجت الاسلام غفوری به بررسی رویکرد مدنظر خویش نسبت به موضوع کرسی پرداختند و موضوع را به شرح زیر بررسی نمودند:

حسن بن محبوب، شخصیتی است که رجالیان و محدّثان بر وثاقتش اتفاق نظر دارند. و به مرتبه ی اصحاب اجماعی رسیده است. لقب او زرّاد یا سرّاد است به معنای زره ساز، که یادگار پیشه جدّ اعلایش، وهب، بوده است. نویسنده اظهار داشته است که برخی از قدماء درباره او اظهار تردید کرده اند (کان لبعض القدماء کلام فیهِ و دغدغة)، و اما در مقابل کسانی هستند که آن تردیدها را رد کرده و از امانت داری او دفاع کردند نویسنده گرامی بر امانتداری او تاکید دارد، و از قابل اعتماد بودن مراسیل او مضافاً بر مسانیدش دفاع می کند، اما در عین حال روایات او از نظر سندی و متن و قابل درنگ و تامل است و نباید به راحتی از کنار آنها رد شد اشکال بر روایات حسن ابن محبوب از حیث سندی روایت از کسانی که آنها را درک نکرده است.

نظیر ابو حمزه ثمالی و محمد ابن اسحاق مدنی و عبید الله ابن علی ابن شعبه حلبی روایت از ضعاف مانند داود ابن کثیر رقی از حیث متنی ظاهر امر این است که در روایات حسن ابن محبوب از حیث نص و متن روایت اشکالاتی غیر قابل انکار وجود دارد و آن تلفیق و ترکیب روایات با هم، و دیگری نقل به معنی کردن است.

پس از ارائه حجت الاسلام غفوری، ناقد اول حجت الاسلام علی فرهمندیان در مقام طرح برخی اشکالات به بیان مطالب زیر پرداخت:

- به لحاظ شخصیت شناسی، تتبع خوب و مناسبی از شخصیت حسن بن محبوب انجام شده است.
- موضوع نو در خصوص اعتبارسنجی حسن بن محبوب بطور مستقل صورت نگرفته است.
- سیر منظم و قلم روان از خصوصیات این مقاله است.
- عدم تطابق عنوان و محتوای مقاله وجود دارد (توازن محتوا وجود ندارد)
- در بحث ضرورت موضوع باید چالش تبیین می شد.
- در بخش اهداف هم به خوبی تبیین نشده و از آن جهت که باید ضرورت و مشکل را تبیین میکرد.
- اساتید و شاگردان می بایست معرفی می شدند که صورت نگرفته است.
- مراد از غلو کبری و صغری چیست؟
- مشکلات نصر بن صباح باید تبیین می شد.
- تامل و درنگ باید تنها در روایات مشکل دار صورت بگیرد.

در ادامه جلسه، نوبت به ارائه مطالب و نقد ناقد دوم رسید که حجت الاسلام فرهاد عباسی به موارد زیر پرداختند:

- آمارهای عددی دقیق نیستند و می توان از نرم افزارها و منابع بروزی که وجود دارد که آمارها را بخوبی ارائه داده اند استفاده کرد.
- عنوان کتاب المشیخه منصرف به کتاب ابن محبوب است نه اینکه تنها عنوان مربوط به کتاب ایشان است.
- نقل حسن بن محبوب از ابن ابی عمیر محکم نیست و نمی توان آن را ملاک قرار داد.
- در این مقاله به تصحیف پرداخته نشده است و جا دارد به آن پرداخته شود.
- آقای نجاشی حسن بن محبوب را بعنوان یکی از مداخل پذیرفته است.
- ابن قتیبه و پرداختن به آن خروج از بحث است.
- روایت از ابو حمزه نباید ملاک قضاوت واقع شود.

- موضوع ضبط و وثاقت در شیعه به معنای وثاقت است بر خلاف مذهب اهل سنت.
- با یک سند مشکل دارد نباید مورد قضاوت قرار بگیرد.
- داوود رقی و ضعیف شمردن آن قابل تامل و درنگ است.
- تمییز بین روایات فقهی و تفسیری تنها با رویکرد فقهی است و این یک جانبه گرایانه است.
- ابن کوره از طبقه اساتید کلینی است و حسن بن محبوب دو طبقه قبل تر است.

در انتهای جلسه نیز ضمن طرح پرسش های حضار و سایر مطالب طرح شده توسط ناقدین، ارائه دهنده به انتقادات و سؤالات پاسخ داده و با جمع بندی مدیر کرسی، جلسه با ذکر صلوات بر محمد و آل طاهرینش به پایان رسید.